

Татарстан Республикасы ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасы Жир кодексына үзгәрешләр керту турында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2011 елның 26 октябрендә
кабул ителде

1 статья

Татарстан Республикасы Жир кодексына (2005 елның 18 гыйнварындагы 4-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә) (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 1998, № 8 (II өлеш); 1999, № 8 (I өлеш); 2005, № 1 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2006, № 7 (I өлеш); 2007, № 1 (I өлеш), № 4; 2008, № 5 (I өлеш); 2009, № 7 – 8 (III өлеш); 2010, № 11) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 3 статьяга түбәндәге эчтәлекле 4¹ пунктча өстәргә:

"4¹) законнарда каралган очракларда жир кишәрлекләрен Татарстан Республикасы милкенән муниципаль милеккә тапшыру турында карарлар кабул итү;"

2) 20 статьяның 3 пунктын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

"3. Дәүләт милкендәге, шул исәптән муниципаль берәмлекләр чикләреннән тыш булган, жирләр муниципаль берәмлекләрнең үсешен тәэмин итү өчен, шулай ук Россия Федерациясе Жир кодексының 28 статьясы нигезендә гражданнарга жир кишәрлекләрен түләүсез бирү максатларында муниципаль берәмлекләр милкенә түләүсез тапшырылырга мөмкин.";

3) 32 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле яна 3 пункт өстәргә:

"3. Муниципаль милектәге жирләрдән, шулай ук үзләренә карата дәүләт милке чикләнмәгән жирләрдән жир кишәрлекләре Татарстан Республикасы территориясендә даими яшәүче, жир кишәрлеген милек итеп бирү (тапшыру) турында гариза бирелгән көнгә унсигез яше тулмаган өч һәм аннан күбрәк, шул

исәптән үги уллары, кызлары, шулай ук уллыкка (кызлыкка) һәм опекага алынган (үзләренә карата опека һәм попечительлек вакыты чикләнмичә йә алар балигъ яшькә житкәнче гамәлгә ашырыла торган) балалары булган гражданның түбәндөгечә түләүсез бирелә (тапшырыла):

1) индивидуаль торак төзелешен, дача төзелешен гамәлгә ашыру, шәхси ярдәмче хужалык алып бару (йорт янындагы жир кишәрлеге), бакчачылык яисә яшелчәчелек белән шөгыльләнү өчен сатуга куймыйча һәм объектларны урнаштыру урыннарын алдан килештермичә – 0,06 гектардан 0,20 гектарга кадәр майдан белән;

2) элек бирелгән жир кишәрлегендә урнашкан торак йорты үз милкендә булганнар, федераль закон нигезендә мондый жир кишәрлеге хосусый милеккә бирелми торган очрактан тыш, – элек бирелгән жир кишәрлекләре күләмнәрендә, әмма 0,20 гектардан артыграк түгел.";

б) 3 – 6 пунктларны тәңгәл рәвештә 4 – 7 пунктлар дип санарга;

4) түбәндөгә эчтәлекле 32¹ статья өстәргә:

"32¹ статья. Өч һәм аннан күбрәк балалары булган Россия Федерациясе гражданның жир кишәрлекләрен түләүсез бирү (тапшыру) тәртібе

1. Әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән гражданның һәм балалары жир кишәрлекләре өлешле гомуми милеккә тигез өлешләрдә бирелә (тапшырыла).

2. Әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән гражданның индивидуаль торак төзелешен, дача төзелешен гамәлгә ашыру, шәхси ярдәмче хужалык алып бару (йорт янындагы жир кишәрлеге), бакчачылык, яшелчәчелек белән шөгыльләнү өчен үзләренә жир кишәрлеге бирү йә мондый гражданның милкендә булган торак йорт урнашкан жир кишәрлекләрен үзләренә тапшыру хокукын бер мәртәбә гамәлгә ашыра алалар.

3. Әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән гражданның милкенә жир кишәрлекләрен бирү (тапшыру) турында карар кабул иткәндә, гариза биргәннән соң ата-ана хокукларыннан мәхрүм ителгән, уллыкка алулары юкка чыгарылган, опекун яисә попечитель булулары туктатылган шушы гражданның балалары исәпкә алынмый.

4. Әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очрактарда жир кишәрлекләре бирү (тапшыру) жирдән файдалану һәм төзү кагыйдәләре, жир төзелеше, шәһәр төзелеше һәм проект документациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

5. Әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пунктының 1 пунктчасында күрсәтелгән максатлар өчен жир кишәрлекләре бирүдә кызыксынучы, шәһәр округы территориясендә даими яшәүче гражданның жир кишәрлекләре тиешле шәһәр округы чикләрендә яисә, гражданның ризалыгы белән, шәһәр округы милкендә булган, башка муниципаль берәмлекләр территориясендә урнашкан жир кишәрлекләреннән бирелә.

6. Әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пунктының 1 пунктчасында күрсәтелгән максатлар өчен жир кишәрлекләре бирүдә кызыксынучы, муниципаль район территориясендә даими яшәүче гражданның жир кишәрлекләре тиешле муниципаль район чикләрендә яисә, гражданның ризалыгы белән, муниципаль

район милкендә булган, башка муниципаль берәмлекләр территориясендә урнашкан жир кишәрлекләреннән бирелә.

7. Жирле үзидарә органнары жир кишәрлекләрен бирү нормаларын жир кишәрлекләренең әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пунктның 1 пунктчасында билгеләнгән иң чик (максималь һәм минималь) күләмнәре нигезендә билгелиләр.

8. Әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пунктнда күрсәтелгән гражданнарға индивидуаль торак төзелешен, дача төзелешен гамәлгә ашыру, шәхси ярдәмче хужалык алып бару (йорт янындагы жир кишәрлеге), бакчачылык, яшелчәчелек белән шөгыльләнү өчен бирүгә билгеләнгән муниципаль милектәге жир кишәрлекләре, шулай ук үзләренә карата дәүләт милке чикләнгән жир кишәрлекләре исемлекләре (алга таба – жир кишәрлекләре исемлекләре) күчәмсез мөлкәтнең дәүләт кадастры белешмәләре нигезендә, әлеге жир кишәрлекләрен алу хокукы булган гражданнар исемлекләреннән чыгып билгеләнә торган ихтыяжны исәпкә алып, Татарстан Республикасында муниципаль районнарның һәм шәһәр округларының жирле үзидарә органнары тарафыннан төзелә.

Жир кишәрлекләре исемлекләре аларның бирелү максатлары нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан һәркайсына аерым төзелә һәм "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында (алга таба – "Интернет" челтәре) урнаштырылырга тиеш.

9. Әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пунктнда күрсәтелгән, индивидуаль торак төзелешен, дача төзелешен гамәлгә ашыру, шәхси ярдәмче хужалык алып бару (йорт янындагы жир кишәрлеге), бакчачылык яисә яшелчәчелек белән шөгыльләнү өчен жир кишәрлекләре бирүдә кызыксынучы гражданнар жир кишәрлеге бирү турындагы гариза белән жирле үзидарәнең вәкаләтле органына мөрәжәгать итәләр. Гаризаның рәвешә башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы тарафыннан раслана.

Гариза язма рәвештә яисә, гомуми файдаланудагы мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләреннән файдаланып, электрон документ рәвешендә бирелергә мөмкин.

10. Индивидуаль торак төзелешен, дача төзелешен гамәлгә ашыру, шәхси ярдәмче хужалык алып бару (йорт янындагы жир кишәрлеге), бакчачылык яисә яшелчәчелек белән шөгыльләнү өчен жир кишәрлеге алу хокукы булган гражданнар исемлекләренә кертү турында карар кабул итү өчен мөрәжәгать итүче тарафыннан түбәндәге документлар тапшырыла:

- 1) мөрәжәгать итүченең паспорты;
- 2) мөрәжәгать итүченең иренең (хатынының) паспорты (әгәр мөрәжәгать итүче законлы никахта торса);
- 3) балаларның туу турында таныклыклары;
- 4) баланы уллыкка алуны билгеләү турында суд карары (уллыкка алучылар баланың туу турында таныклығында ата-анасы буларак язылган очрактардан тыш);
- 5) опека һәм попечительлек органының опекун яисә попечитель билгеләү турында акты (опека яисә попечительлек билгеләнгән очракта);
- 6) опеканы яисә попечительлекне гамәлгә ашыру турында шартнамә (опеканы яисә попечительлекне шартнамә буенча гамәлгә ашыра торган очракта).

11. Әлеге статьяның 9 пунктында күрсәтелгән гариза кергән көннән башлап бер ай эчендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы мөрәжәгать итүчене индивидуаль торак төзелешен, дача төзелешен гамәлгә ашыру, шәхси ярдәмче хужалык алып бару (йорт янындагы жир кишәрлеге), бакчачылык яисә яшелчәчелек белән шөгыйльләнү өчен жир кишәрлеге алу хокукы булган гражданның исемлекләренә (алга таба – исемлекләр) кертү турында карар кабул итә һәм күрсәтелгән гражданның уникаль исәпкә алу номеры бирә.

Исемлекләр булдыруны һәм алып баруны жирле үзидарә органы жир кишәрлекләренә бирелү максатлары нигезендә һәркайсы буенча аерым гамәлгә ашыра. Гражданның чираты гариза бирелү көне һәм вакыты буенча билгеләнә.

Гражданның уникаль исәпкә алу номерлары исемлекләре, чиратлылык күрсәтелеп, "Интернет" челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштырыла һәм гражданның исемлекләргә керткән саен һәм аларга жир кишәрлекләре бирелгән саен яңартылырга тиеш.

12. Әгәр мөрәжәгать итүче әлеге статьяның 10 пунктында каралган документларны тапшырмаса йә мөрәжәгать итүче тарафыннан тапшырылган документлар мөрәжәгать итүченең индивидуаль торак төзелешен, дача төзелешен гамәлгә ашыру, шәхси ярдәмче хужалык алып бару (йорт янындагы жир кишәрлеге), бакчачылык яисә яшелчәчелек белән шөгыйльләнү өчен жир кишәрлеге алу хокукын расламасалар, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы исемлекләргә кертүдән баш тарту турында карар кабул итә.

13. Әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пунктының 1 пунктчасында күрсәтелгән максатлар өчен гражданның жир кишәрлекләре бирү, әлеге статьяның 15 пунктында каралган очрактан тыш, аларны исемлекләргә керткән көннән алып бер елдан да соңга калмыйча чиратлылык тәртибендә гамәлгә ашырыла.

Жирле үзидарә органнары жир кишәрлекләрен сайлап алу процедурасын уздыру урынын, көне һәм вакытын билгелиләр һәм гражданның чиратлылык һәм табылган жир кишәрлекләре саны нигезендә әлеге процедурада катнашу өчен билгелиләр.

Жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнгән гражданның жир кишәрлеген сайлап алу процедурасы уздырылырга ике атнадан да соңга калмыйча аны уздыру урыны, көне һәм вакыты турында хәбәрнамәле заказлы хат жиберелә.

Жир кишәрлекләре исемлегеннән гражданның тарафыннан жир кишәрлеген сайлап алу чиратлылык нигезендә гамәлгә ашырыла, һәм бу хакта акт төзелә, ул мөрәжәгать итүче һәм жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан имзалана.

14. Жир кишәрлеге бирү турындагы карар әлеге статьяның 13 пунктында күрсәтелгән акт нигезендә, ул имзалаган вакыттан соң 14 көннән дә соңга калмыйча, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан кабул ителә.

15. Жир кишәрлеген сайлап алудан өч мәртәбә баш тарткан йә жир кишәрлеген сайлап алу процедурасына өч мәртәбә килми калган очракта, гражданин исемлектән төшереп калдырыла. Күрсәтелгән нигезләр буенча исемлектән төшереп калдыру гражданның әлеге статья нигезендә жирле үзидарә органына кабат мөрәжәгать итү хокукыннан мәхрүм итми.

16. Әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән, үзләре милкендәге торак йорт урнашкан жир кишәрлекләрен тапшыруда кызыксынучы

гражданныр әлеге жир кишәрлеген үзләренә тапшыру турындагы гариза белән жирле үзидарәнең вәкаләтле органына мөрәжәгать итәләр. Гаризаның рәвешә башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы тарафыннан раслана.

Гариза язма рәвештә яисә, гомуми файдаланудагы мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләреннән файдаланып, электрон документ рәвешендә бирелергә мөмкин.

17. Әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пункттында күрсәтелгән гражданныр милкендәге торақ йорт урнашкан жир кишәрлеген тапшыру турында карар кабул итү өчен әлеге статьяның 10 пункттында каралган документлар белән бергә түбәндәге документлар кирәк:

1) тапшырыла торган жир кишәрлегендә урнашкан торақ йортка Күчемсез мөлкәткә хокукларның һәм аның белән алыш-бирешләрнең бердәм дәүләт реестрыннан өземтә;

2) тапшырыла торган жир кишәрлегенә Күчемсез мөлкәткә хокукларның һәм аның белән алыш-бирешләрнең бердәм дәүләт реестрыннан өземтә;

3) торақ йортка хокукны билгели торган документ (әгәр әлеге торақ йортка милекчелек хокукы Күчемсез мөлкәткә хокукларның һәм аның белән алыш-бирешләрнең бердәм дәүләт реестрында теркәлмәгән булса);

4) жир кишәрлегенә хокукны билгели торган документ (әгәр әлеге жир кишәрлегенә хокук Күчемсез мөлкәткә хокукларның һәм аның белән алыш-бирешләрнең бердәм дәүләт реестрында теркәлмәгән булса).

1 һәм 2 пунктчаларда күрсәтелгән документларны, әгәр гражданныр аларны үз инициативалары белән тапшырмасалар, жирле үзидарә органнары мөстәкыйль рәвештә соратып алалар.

18. Жир кишәрлекләрен әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пункттында күрсәтелгән, үзләре милкендәге торақ йорт урнашкан жир кишәрлекләрен тапшыруда кызыксынучы гражданныр милкенә түләүсез тапшыру әлеге статьяның 16 пункттында каралган гаризаны алар жирле үзидарәнең вәкаләтле органына биргән көннән алты айдан да соңга калмыйча гамәлгә ашырыла һәм шушы органның карары белән рәсмиләштерелә.

19. Әгәр мөрәжәгать итүче әлеге статьяның 17 пункттында каралган документларны тапшырмаса йә мөрәжәгать итүче тарафыннан тапшырылган яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан алынган документлар мөрәжәгать итүченең жир кишәрлеге тапшырылу хокукын расламасалар, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы жир кишәрлеген тапшырудан баш тарту турында карар кабул итә.

20. Башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы әлеге Кодексның 32 статьясындагы 3 пункттында күрсәтелгән нигезләр буенча милек итеп жир кишәрлекләре бирелгән (тапшырылган) гражданнырның реестрын алып бара. Жир кишәрлекләрен алучылар реестрын алып бару тәртибе һәм реестрга кертелергә тиешле белешмәләр Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә."

2 статья

1. Татарстан Республикасы Жир кодексының 32 статьясындагы 3 пункты һәм 32¹ статьясы нигезләмәләре (әлеге Закон редакциясендә) Татарстан Республикасы территориясендә даими яшәүче, 2011 елның 17 июненә унсигез яше тулмаган өч һәм аннан күбрәк, шул исәптән үги уллары, кызлары, шулай ук уллыкка (кызлыкка), опекага алынган (үзләренә карата опека һәм попечительлек вакыты чикләнмичә йә алар балигы яшкә житкәнче гамәлгә ашырыла торган) балалары булган, әлеге Закон үз көченә кәргән көнгә баласы (балалары) балигы яшкә житүгә бәйле рәвештә жир кишәрлеге бирелү (тапшырылу) хокукын югалткан гражданнарга кагыла.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданнар әлеге Закон үз көченә кәргән көннән соң өч ел эчендә жир кишәрлеге бирү (тапшыру) турында гариза бирергә хокуклы. Жир кишәрлеге бирү (тапшыру) турында гаризаны билгеләнгән срокта шулай ук әлеге Закон үз көченә кәргән көннән соң өч ел эчендә жир кишәрлеге бирелү (тапшырылу) хокукын югалтучы гражданнар да бирергә хокуклы.

3 статья

1. Әлеге Закон, шушы статьяның 2 өлешеннән тыш, рәсми басылып чыккан көненнән соң 30 көн узгач үз көченә керә, ә 2 өлеш әлеге Закон рәсми басылып чыккан көннән соң үз көченә керә.

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенәң жир мөнәсәбәтләре өлкәсендә вәкаләтле органы, жирле үзидарә органнары, әлеге Закон үз көченә кәргән көннән дә соңга калмыйча, аны гамәлгә ашыруны тәмин итә торган норматив хокукый актлар кабул итәргә тиеш.

Татарстан Республикасы
Президенты

Р.Н. Миннеханов

Казан, Кремль
2011 елның 18 ноябре
№ 90-ТРЭ